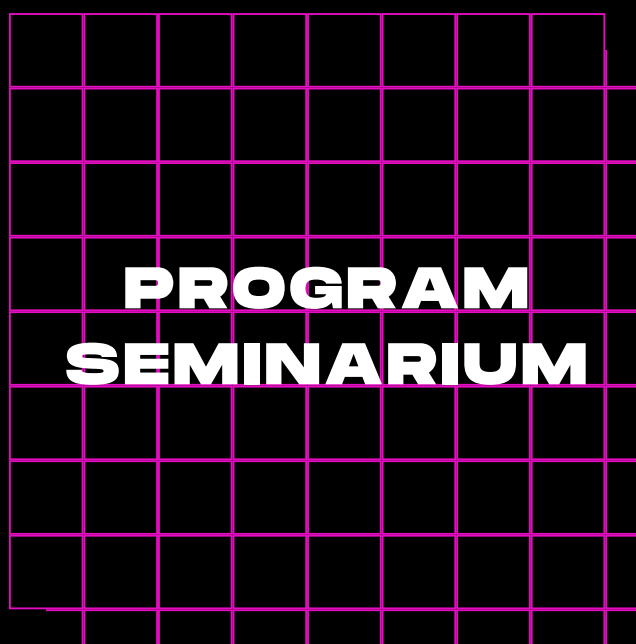

seminarium naukowe

POLSKI MARKSIZM

POLSKI MARKSIZM

PROGRAM SEMINARIUM

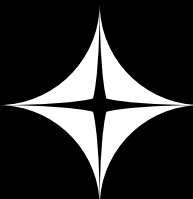
Jan Toporowski | Agata Pietrasik
Agnieszka Mrozik | Jan Olaszek

25.04.2023

25.04.2023

ON-LINE: ZOOM

ON-LINE: ZOOM

ARCHEOLOGIE I RETROSPEKCJE

Geopolityczne przyczyny powojennego ładu są dobrze znane. Niestety tego samego nie można powiedzieć o powodach indywidualnych lub zbiorowych wyborów, będących ich następstwem. W przypadku wielu dziedzin ówczesnego życia publicznego należałoby zadać pytanie o to, czy aby na pewno wystarczająco dobrze rozpoznaliśmy źródła motywacji czy przekonań?

Intelektualny pejzaż PRLu, malowany z terażniejszej perspektywy, najpewniej byłby wyrazisty, choć ponury. Dopiero bliższa analiza niechybnie ujawniłaby liczne „białe plamy” symbolizujące to, co domaga się uszczegółowienia czy zniuansowania. Tego skądinąd niełatwego zadania podejmują się goście III seminarium naukowego „Polski Marksizm”.

Bezpośrednim pretekstem do zbliżających się dyskusji są publikacje – wydane niedawno lub będące w przededniu premiery – czworga prelegentów, którzy podjęli się rekonstrukcji i reinterpretacji dziejów polskiego marksizmu po 1945 roku. Wzorem poprzednich edycji seminariów, także i tym razem skupimy się na propozycjach oferujących świeże podejście do omawianych tematów, ukazujących tematy dotąd nie poruszane w historiografii, czy też sięgających po nowatorskie metody badawcze.

Do udziału zaprosiliśmy przedstawicieli i przedstawicielki różnych dyscyplin humanistycznych i społecznych – ekonomii, historii, historii sztuki, literaturoznawstwa i gender studies.

Wystąpią:

Jan Toporowski | Agata Pietrasik
Agnieszka Mrozik | Jan Olaszek

25.04.2023
ZOOM
godz. 15:00

ARCHEOLOGIE I RETROSPEKCJE

SPIS TREŚCI

Sylwetki

- Agnieszka Mrozik _____ **s. 3**
- Jan Olaszek _____ **s. 4**
- Agata Pietrasik _____ **s. 5**
- Jan Toporowski _____ **s. 6**

Dodatkowe informacje

- O seminarium _____ **s. 7**
- Organizatorzy _____ **s. 7**

Zgłoszenia uczestnictwa w seminarium

Aby wziąć udział w seminarium wystarczy przesłać swoje zgłoszenie na adres organizatorów: polski.marksizm@gmail.com

W odpowiedzi otrzymają Państwo link do platformy Zoom, za pośrednictwem której będzie można dołączyć do spotkania.

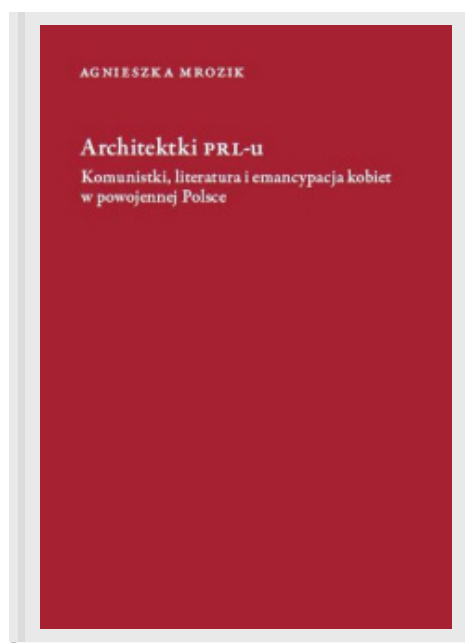
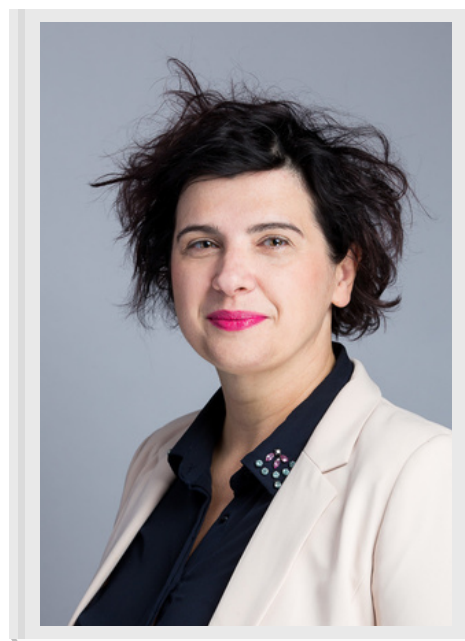
ARCHEOLOGIE I RETROSPEKCJE

AGNIESZKA MROZIK

"NIESPODZIEWANIE TRANSGRESYJNY PODMIOT DWUDZIESTOWIECZNEJ HISTORII"

JAK (I PO CO) PISAĆ O KOMUNISTKACH DZISIAJ?

Adiunktka z Instytutu Badań Literackich PAN, badaczka dyskursów emancypacyjnych, pamięci transformacji, auto/biografii i literatury kobiet w Polsce oraz w Europie Środkowo-Wschodniej – **przybliży nam rezultaty badań nad powojennymi lewicowymi intelektualistkami, polityczkami i działaczkami, które uczestniczyły w budowie PRL.** Szczególny nacisk zostanie położony na kwestię nieobecności, przemilczenia komunistek w herstoriach czy szerzej historii ruchu kobiecego w Polsce. Publikacja *Architektki PRL-u. Komunistki, literatura i emancypacja kobiet w powojennej Polsce* (2022), będąca kanwą planowanego wystąpienia, uzupełnia tym samym istotną lukę w naszej wiedzy na temat najnowszej historii Polski.

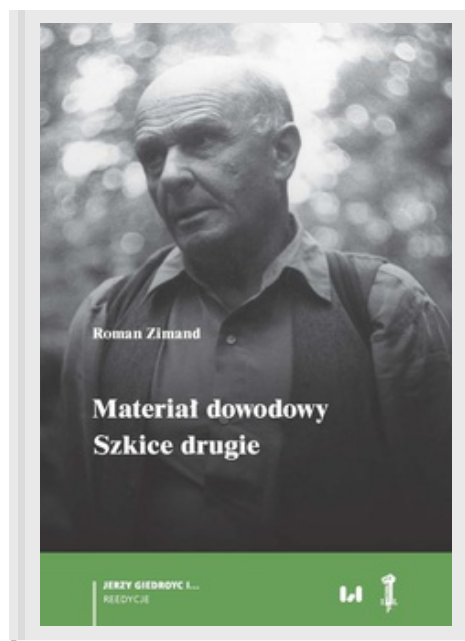
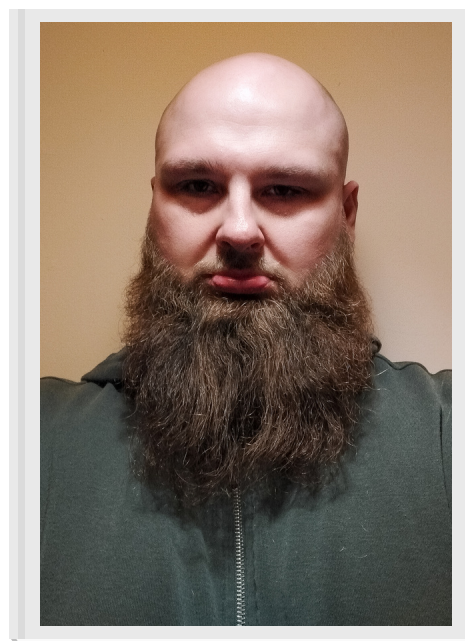

ARCHEOLOGIE I RETROSPEKCJE

JAN OLASZEK

WYZNAWCA, REWIZJONISTA,
PRZECIWNIK
ROMAN ZIMAND I MARKSIZM

Historyk z Instytutu Studiów Politycznych PAN oraz Instytutu Pamięci Narodowej, badacz opozycji demokratycznej w PRL – **zaprezentuje rezultaty pracy nad biografią Romana Zimanda oraz reedycją zbioru jego esejów Materiał dowodowy. Szkice drugie**. Badacz skoncentruje się na ewolucji stosunku Zimanda do marksizmu: od wyznawcy tej ideologii, poprzez przynależność do formacji rewizjonistów, do przyjęcia pozycji zdecydowanego przeciwnika marksizmu. Wystąpienie dotyczyć będzie również tego, w jaki sposób Zimand używał odwołań do marksizmu na kolejnych etapach życia.

ARCHEOLOGIE I RETROSPEKCJE

AGATA PIETRASIK

SZTUKA W UWIKŁANYM ŚWIECIE

REPREZENTACJE DRUGIEJ WOJNY ŚWIATOWEJ I HOLOKAUSTU W PRODUKCJI ARTYSTYCZNEJ DRUGIEJ POŁOWY LAT 40-TYCH

Historyczka sztuki z Freie Universität Berlin, badająca powojenny modernizm, a także artystyczne reprezentacje Holokaustu i II wojny światowej wraz z ich kontekstami społeczno-politycznymi.

Przedstawi rezultat swych badań nad etyczną stroną praktyki artystycznej, które zebrane są w publikację „Art in a Disrupted World: Poland, 1939–1949”.

Będzie to także okazja do wglądu w sposób kształtowania narracji i wizualizacji tragizmu doświadczeń II wojny światowej za pomocą praktyk wystawienniczych.

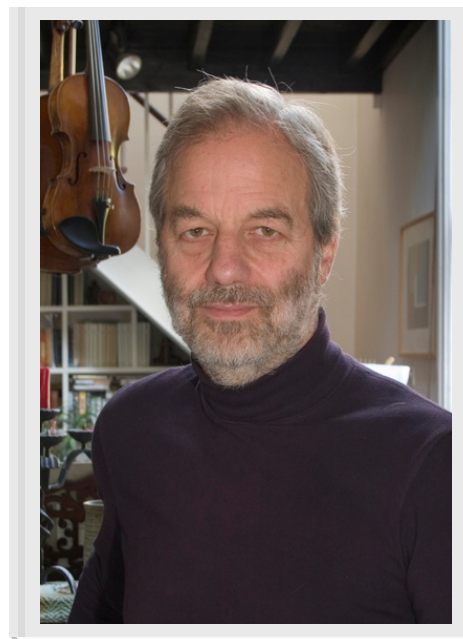

ARCHEOLOGIE I RETROSPEKCJE

JAN TOPOROWSKI

POLSKA EKONOMIA POLITYCZNA W XX WIEKU

Ekonomista i historyk ekonomii z SOAS University of London. W przeszłości zawodowo związany z bankowością międzynarodową oraz m.in. z ONZ. W Polsce znany za sprawą swoich książek: „Kredyt i kryzys. Od Marksa do Minsky’ego”, „Dlaczego gospodarka światowa potrzebuje krachu finansowego?” oraz ostatniej, monumentalnej publikacji „Michał Kalecki. Biografia intelektualna” – przybliży nam główne wątki i wnioski płynące z redagowanej przez Niego publikacji „Polish Marxism after Luxemburg”.

ARCHEOLOGIE I RETROSPEKCJE

O SEMINARIUM

Rozpad ZSRR uwolnił Marksa od publicznego utożsamiania go z leninizmem – twierdził Eric Hobsbawm. Od kryzysu ekonomicznego w 2008 r. stało się jasne, że wciąż jest mnóstwo powodów, by brać pod uwagę to, co Marks miał do powiedzenia o świecie. Wzrastające napięcia, wywoływane autodestrukcyjnym oddziaływaniem globalnej gospodarki, sprawiają, że pytania, które stawiał Marks, wracają w nowym kontekście. Jednak w polskim dyskursie publicznym marksizm jest konsekwentnie demonizowany. Wpisanie w deterministyczną triadę „marksizm–leninizm–stalinizm”, obarcza Marksa i kontynuatorów jego myśli moralną odpowiedzialnością za zbrodnie reżimów totalitarnych.

Tymczasem, jeśli rację miał Henryk Skolimowski – żołnierz AK, uczeń Kotarbińskiego z Uniwersytetu w Oksfordzie – że polski marksizm był marksizmem analitycznym, krytycznym i twórczym; wyróżniającym się oryginalnością i klarownością na poziomie dorobku myślowego samego Marksa, to warto pochylić się nad dorobkiem jego twórców i sprawdzić, na ile stawiane przez nich pytania i diagnozy są lub stają się na powrót aktualne.

ORGANIZATORZY

- **dr Bartłomiej Błesznowski** (ISNS UW)
- **mgr Katarzyna Kwiatkowska–Moskalewicz** (SDNH UAM)
- **mgr Filip Leszczyński** (WFiL UAM)

seminarium naukowe

POLSKI

MARKSIZM

25042023

ARCHEOLOGIE

RETROSPEKCJE

ZOOM
godz. 15:00

Jan Toporowski | Agata Pietrasik
Agnieszka Mrozik | Jan Olaszek

